

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z protestu wyborczego S. Ł.

przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego,
przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 czerwca 2014 r.,

postanawia:

wyrazić opinię o niezasadności zarzutów protestu.

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 3 czerwca 2014 r. S. Ł. wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 25 maja 2014 r. ponieważ, w jego ocenie, w obydwu punktach wyborczych w miejscowości C. (punkt wyborczy nr [...]) nie było odpowiednio przygotowanych stanowisk do głosowania. Stanowiska nie były osłonięte przed wzrokiem innych wyborców, lub osób postronnych, a zastosowane przesłony ustawione na stolikach były niewystarczające. W kolejnych pismach kierowanych do Sądu Najwyższego (z dnia 10 i 13 czerwca 2014 r.), składający protest, poinformował Sąd, że „(...) nie ma żadnej pewności czy korespondencja lub informacja o przesyłce listowej z Sądu

Najwyższego do mnie w ogóle dotrze”, wskazując nadto że skrzynka pocztowa, z której korzysta „(...) nie zabezpiecza przesyłki przed przejęciem jej przez osoby obce”.

W odpowiedzi na protest Państwowa Komisja Wyborcza wskazała, że przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz.U. z 2011 r. Nr 21, poz. 112 ze zm.), nie określają szczegółowo sposobu przygotowania miejsc zapewniających tajność głosowania. Z treści art. 42 § 1, 48 § 3 oraz 52 § 3 Kodeksu wyborczego wynika obowiązek zapewnienia takich miejsc, jednakże żadne przepisy nie wskazują, że muszą to być specjalne „kabiny”. Stosownie do pkt 7 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Parlamentu Europejskiego, zarządzonych na dzień 25 maja 2014 r., stanowiących załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 24 lutego 2014 r. (M.P. z 2014 r. poz. 207), które stosownie do art. 161 § 1 Kodeksu wyborczego są wiążące dla obwodowych komisji, w lokalu wyborczym powinny znajdować się m. in. pomieszczenia lub osłony zapewniające tajność głosowania umieszczone w takiej liczbie i w taki sposób, aby zapewnić sprawny jego przebieg. Wnoszący protest nie zarzucił braku miejsc zapewniających tajność głosowania, wskazując, że w jego ocenie, osłony umieszczone na stoliku do głosowania umożliwiały ewentualne naruszenie tajności głosowania. PKW uznała, że przedmiotowy protest powinien zostać oddalony.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest, wniósł o wydanie postanowienia wyrażającego opinię, że zarzut protestu jest niezasadny. W jego ocenie ustawodawca nie określił sposobu zapewnienia tajności głosowania, w szczególności nie nałożył obowiązku przygotowania w lokalu wyborczym osłoniętych kabin do głosowania. Powołał się nadto na stanowisko Sądu Najwyższego zajęte w postanowieniu z dnia 25 października 2000 r., III SW 88/00 (OSNP 2001 nr 3, poz. 97), według którego dla zapewnienia tajności głosowania nie jest konieczne wyposażenie lokali wyborczych w specjalne pomieszczenia, a w przypadku, gdy w lokalu są kabiny, nie muszą mieć one zasłon.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów na zasadach określonych w ustawie. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r.- Kodeks wyborczy. Zasady te zostały zawarte w przepisach ogólnych art. 82 i art. 83 zamieszczonych w rozdziale 10 działu I Kodeksu wyborczego oraz - w odniesieniu do wyborów do Parlamentu Europejskiego w przepisach szczególnych art. 241 - 243 zamieszczonych w rozdziale 8 działu III tego aktu, do których art. 336 ustawy, odsyła w kwestii protestów wyborczych i postępowania w sprawie stwierdzenia ważności wyborów do Parlamentu Europejskiego. W świetle art. 82 § 2 - 5 Kodeksu wyborczego prawo wniesienia protestu przysługuje wyborcom, których nazwiska są umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania oraz przewodniczącemu właściwej komisji wyborczej i pełnomocnikowi wyborczemu. Sam protest wyborczy zdefiniowany zaś został w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego jako protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby. Takie określenie protestu wyborczego koresponduje z brzmieniem powołanego art. 101 ust. 2 Konstytucji RP, a jego konsekwencją jest zawarty w punktach 1 i 2 art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego katalog zarzutów, na jakich można oprzeć protest. Są nimi: 1/ dopuszczenie się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalanie wyników głosowania lub wyników wyborów oraz 2/ naruszenie przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalania wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Reasumując, przedmiotem protestu wyborczego jest ważność wyborów lub wyboru określonej osoby, a podstawę zakwestionowania tej ważności stanowią czyny przestępcze i delikty wyborcze rzutujące na przebieg głosowania i ustalanie jego wyników lub ustalanie wyników samych wyborów.

Wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 241 § 3 ustawy).

W rozpoznawanej sprawie skarżący podniósł zarzuty, które w świetle obowiązujących przepisów nie zasługują na uwzględnienie. Stosownie do art. 42 §

1, 48 § 3 oraz 52 § 5 Kodeksu Wyborczego, w lokalach wyborczych powinny znajdować się miejsca zapewniające tajność głosowania. Prawodawca nie określił sposobu zapewnienia tajności głosowania, w szczególności nie nałożył obowiązku przygotowania w lokalu wyborczym osłoniętych kabin do głosowania, z czego wynika, że ważne jest aby miejsca przeznaczone do głosowania spełniały określoną funkcję, tzn. zapewniały tajność głosowania, jak trafnie uznał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia z dnia 25 października 2000 r., III SW 88/00 – wyżej cytowanym.

Gdy więc zarzuty protestu nie były uzasadnione, na podstawie art. 242 § 1 i 2 Kodeksu Wyborczego orzeczono jak w postanowieniu.